

VIZI LÁSZLÓ TAMÁS:

BESZÁMOLÓ

az Olaszország hadba lépésének 100. évfordulója alkalmából rendezett székesfehérvári nemzetközi konferenciáról

Az Első Világháború kitörésének 100. évfordulója következtében, a 2014 óta tartó megemlékezések részeként, 2015. május 5-én egy kiemelkedően fontos konferencia került megtartásra Székesfehérváron. A fő szervezők között találjuk a Kodolányi János Főiskola Történeti Műhelyét, Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzatát, a Gruppo Alpini Ungheria, valamint a Szent István Király Múzeumot, a Városi Levéltárat és Kutatóintézetet, a Magyar Nemzeti Levéltár Fejér Megyei Levéltárát, az MTA VEAB Történettudományi Szakbizottságát és a Magyar Történelmi Társulatot.

A megemlékezések kora reggel kezdődtek a székesfehérvári Szentlélek katonatemetőben, az első világháborús olasz katonák sírjánál. Itt megemlékező beszédeket tartottak, tisztelegve a háború magyar és olasz áldozatai előtt. Maria Assunta Accili, Olaszország magyarországi nagykövete, Dr. Cser-Palkovics András polgármester, Dr. Szabó Péter, a Kodolányi János Főiskola rektora és Prof. Dr. Antonio Dal Fabbro, az ANA Olasz Alpesi Tartalékosok Magyarországi Szekciójának elnöke részvételével emlékkoszorút helyeztek el a temető központi emlékművénél, majd felkeresték a Székesfehérvárott elesett olasz hadifoglyok egyéni parcelláit. Az olasz hadifoglyok az alpesi frontról kerültek székesfehérvári hadifogolytáborba, ahol többségükkel nem a rossz bánásmód végzett, hanem az 1918-ban megállíthatatlanul tomboló spanyolnátha. Székesfehérvár városa soha nem feledte el őket, emléküket és sírjaikat gondosan ápolták a 20. század történelmi viharai ellenére, és a temető a mai napig kiváló állapotban van.

A reggeli megemlékezések után a Székesfehérvári Önkormányzat dísztermében megkezdtek a központi konferenciát. A konferencia fővédnökei, Dr. Cser-Palkovics András, Székesfehérvár polgármestere, Maria Assunta Accili, Olaszország magyarországi nagykövete és Dr. Szabó Péter, a Kodolányi János Főiskola rektora, ünnepi beszéddel nyitották meg a konferencia előadás sorozatát, majd közös tisztelettel végighallgatták a jelen országok nemzeti himnuszait. Az ünnepi megnyitó beszédek után, Prof. Dr. Antonio Dal Fabbro, az ANA Olasz Alpesi („Alpini”) Tartalékosok Magyarországi Szekciójának elnöke is elmondta megnyitó beszédét. Az „Alpini” egységek voltak azon olasz katonai hegyivadász alakulatok, amelyek 1915–1918 között a legkeményebb harcokat vívták az alpesi fronton. Dr. Cser-Palkovics András, és Maria Assunta Accili megnyitó beszédében külön kihangsúlyozásra került, hogy európaiként erkölcsi kötelességünk visszaemlékezni az egy évszázada bekövetkezett európai testvérháborúról. Szintén külön kihangsúlyozásra került az a tény, hogy egy évszázad alatt mennyit fejlődött Európa, hiszen ma már mind egy közös európai család tagjai vagyunk. A résztvevők egyúttal kifejtették, hogy még jelentős munka áll előttünk annak érdekében, hogy megerősítsük a közös emlékezést és a békét. Dr. Szabó Péter, a Kodolányi János Főiskola rektora külön kiemelte a tudás és az oktatás fontosságát annak érdekében, hogy jobban megértsük a múltat és ezáltal egy jobb jövőt építhessünk fel. A bevezető beszédek után megtartották a konferencia előadásait. Prof. Dr. Antonio Dal Fabbro és Dr. Antonio Sciacovelli az olasz nézőpontból mutatta be a háborút, kiemelve, hogy Olaszország nem volt felkészülve a háborúra sem katonai, sem társadalmi (civil) szempontból. Az Olasz Királyság hivatalos szövetségben volt a Központi Hatal-

makkal (Német Birodalom, Osztrák–Magyar Monarchia) a „Hármas Szövetség” keretében, míg az olasz lakosság nehezen tudta elfogadni a katolikus Ausztria elleni háborút. A következő előadást Dr. Szabó József János tartotta meg, aki előadásában a háború utánpótlási (logisztikai) problémáit ecsetelte. Az osztrák, és elsősorban a magyar katonákat rendkívül megviselő extrém földrajzi és éghajlati körülmények és kihívások is bemutatásra kerültek. A következő előadást Dr. Hidán Csaba tartotta meg, aki történészként, továbbá korhű fegyver és közelharc szakértőként élő bemutatót tartott az első világháború közelharc harcászataiból. Dr. Hidán bemutatta a közkatonák napi küzdelmeit, továbbá az általuk birtokolt kézi fegyvereket és azok használatát, kiemelt figyelmet fordítva a szabályák és bajonetek használatára (ez volt az utolsó nagy háború, ahol a 19. század általános közelharc módszereit még alkalmazták). Dr. Demeter Zsófia, a Kodolányi János Főiskola professzor asszonya, és a székesfehérvári Szent István Király Múzeum nyugállományú volt igazgatója, a székesfehérvári besorozott katonákból álló alakulatok háborús eseményeit mutatta be.

A konferencia végeztével, egy záró megemlékezést tartottak az áldozatok emlékének tiszteletére. Dr. Cser-Palkovics András, Maria Assunta Accili, és Dr. Szabó Péter, továbbá a konferencia résztvevői együtt elsétáltak a Zichy-ligetben található, első világháborús Magyar Királyi 17. Honvéd Gyalogezred tiszteletére emelt emlékműig. Itt a résztvevők és a Magyar Királyi „Szent István” 3. Honvéd Gyalogezred Hagyományőrző Egyesület, valamint a Gruppo Alpini Ungheria tagjai együttesen emlékeztek meg a hősi halottakról, míg a Kákics Együttes korabeli katonadalokat játszott. Székesfehérvár katonai múltjára Dr. Vizi László Tamás, a Kodolányi János Főiskola rektor helyettese emlékeztette a résztvevőket megemlékező beszéde során. Egyúttal a városból származó sorozott és önkéntes alakulatok katonai cselekedeteit és harctéri tevékenységei is bemutatásra kerültek. A megemlékező beszédek után, Dr. Cser-Palkovics András és Maria Assunta Accili elhelyezték koszorúikat az emlékműnél. A formális megemlékező aktusokat követően a résztvevők egy perc néma csenddel emlékeztek meg a 20. század első véres európai háborújának áldozatairól.